

LO CATALANISTA

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director.—Los originals no 's tornan

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Carrer de Colomer, núm. 24.
SABADELL

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Sabadell 2 rals al mes.
Fora 8 » trimestre
Un número sol. 1 »
Anuncis á preus convencionals.



Totas las missas que se celebrarán en l' altar del Santissim Sagrament de la Parroquial Iglesia de la Purissima Concepció, de 7 á 12 del mati del dimecres vinent, dia 17 serán pera al be de la ánima de

D.^A GERTRUDIS GORINA Y PONS

—(Q. A. C. S.)—

Lo viudo, D. Anton Cirera Campdepadrós, Pare, Sogra, Germans, Germanas, Cunyats, Cunyadas, Oncles, Tías, Nebots, Cosins y demás parents, pregan á sos amichs y coneguts, la recordin en sas oracions y 's servescan assistir á alguna de ditas missas en lo que rebrán especial favor.

Per respecte á la santedat del temple lo dol se dona per despendit.

EN LAS MISAS DE 10 Á 12 HI HAURÁ OFERTORI.

Sabadell Febrer 1892.

VAL MES PREVENIR QUE CASTIGAR

Los capitostos de la colla anarquista, los perturbadors del orde social, poden estar ben satisfets de la seva obra.

Las sevas prédicas en clubs y tabernas van donant lo resultat qu' ambicionan, y gracias á aquestas, Barcelona ha passat un día de alarma, y Jerez ha presenciado l' espectacle mes esgarifós; ha vist aixecar lo catafalch pera arrencar la vida á quatre infelissos, que s' han deixat portar de la exaltació que 'ls hi han produhit las ideas predicadas ab paraula grollera y frasses d' extermini, per aquestos *regeneradors* qu' en nom de la *humanitat* cometen los mes grans atropells, causan infinitat de víctimas y empenyen á 'ls qu' anomenen *germans* seus fins á las gradas del patibul.

Demanan unificació y reformas de treball, y no saben lo qu' es doblegar l' esquena al jou de una industria ó d' un ofici. Demanan y predican l' igualtat, y permeten que 'ls ilusos que 'ls escoltan y veneran, los mantinguin á cos de rey, ben menjats y beguts, verdaders burgesos, que viuen explotant al pobre treballador á cambi de quatre predicots de teorias falsas y perturbadoras del organisme social.

Obrers de la inteligencia, qu' explotan y 's prevalen, pera viurer bé, de l' ignorancia dels altres. Verdaders asesins, criminals de la pitjor especie que cobran pera atiar als que 'ls mantenen al crim y á la deshonra.

Se queixan, ó mellor dit, fan arma de combat del excés d' horas de treball, pretextant que aixó contribueix á haver 'hi treballadors en vaga, y de sos fets criminals embossats ab la capa de la cobardia, lo que 'n resultan son víctimas é inválits, que gracias als seus procediments salvatges, difícilment podrán treballar pera guanyarse honradament lo pa de cada día. En tal estat los deixan.

Y tot aixó ho fan en nom de la humanitat y de la civilització !Quin escarni!

Peró, cal pensar 'hi. L' organisme social está perturbat; la demoralització s' ensenyoreix cada dia mes de las ciutats, pobles y vilas; la despreocupació es avuy lo deu del sigle; la falta d' escoles qu' instruïeixen es gran, tant, qu' apenas s' en troba una per remey; las tabernas y 'ls clubs entrebanquen enmatzinant l' atmósfera..... y 'ls governs, tots, lo mateix los blanchs que 'ls rojos, crehuats de brassos devant dels aconteixements y de la tarrabastallada que 'ns amenaça.

Ahir á l' ombra d' un govern lliberal, se promogueren esvalots y vagas y manifestacions gens edificants, y la gent pacífica y honrada al árbitre pot dirse, de quatre descamisats, sense cap garantia per part de qui podia y devia darli, indefensa y exposada á que la turba multa s' esbafés ab sas vidas é hisendas.

Avuy á l' ombra d' un govern de moralitat y d' ordre, los anarquistas se fan casi amos de Jerez; se colocan bombas de dinamita, se promouhen esvalots y 's cometen las mateixas ó idénticas atrocitats.

Y tot aixó sens que ni 'ls primers, ni 'ls últims, fins al present, hagin tallat ó procurat tallar l' arrel que dona vida al arbre verinós y que já exten sas corruptoras branca.

No es precisament segant vidas, com s' ha de posar remey al mal. Lo fet d' una sentència de mort, es la expiació d' un dany ja perpetrat, ó d' un delicte comés. Cal no haver 'hi d' arribar y preveurer y privar energicament los focos d' infecció; cal, al nostre entendre, tancar los clubs y tabernas, qu' es allá ahont arrela 'l mal y allunyar dels ignorants los aixerrits de mala mena que 'ls predican y exaltan.

Escoltém sinó al infelís Lebrijano, desgraciada víctima de tots los mals que venim exposant, la declaració que fa pochs moments avants de portarlo al patíbul. En aquella hora suprema quan anava á pagar ab la vida sos estrayios en mans de la justícia humana y próxim á donar compte de sos actes devant de la Justicia Divina, aixís diu y declara ab lo tó del arrepeniment.

•Proxim á compareixer devant del tribunal de Deu, pera descarrech de ma consciencia, pera recort de mon fill y exemplaritat dels homes, faig constar pública y solemnement que hi professat las ideas disolvents del anarquisme, enganyat per la premsa anarquista, que explotant la ignorancia dels obrers, los hi inculcateorias contrarias á la rahó y á la justícia.

Vull y desitjo que mos companys y mon fill sapigan que los periódichs anarquistas nos enganyan miserablement. Estich segur de que molts qu' avans nos predicavan las ideas del anarquisme miran indiferents nostra desgracia. Aconsello á tots los obrers que rebutjin aquellas predicacions, sigan honrats y tingan fé en Deu en nostra religió que mana la fraternitat de tots los homes. Aixís ho declaro en ma última hora, creyent que faig un favor á mon fill y als obrers».

Induptablement que aquesta declaració ha de fer molt pés y han de tenirla ben present los obrers ignorants, que, com á bens, se deixan portar per falsas teorías que en últim cas ja veuhen los resultats que donan.

Pero no es menos cert també que la declaració ha de pesar com una llosa de plom demunt la consciencia, si es que 'n tenen, dels que no han procurat evitar 'l mal, y no han sabut amputar, avans de que la cangrena s' extengués per tot lo cos.

Considerém també que la premsa seria y sensata s' ha de preocupar molt d' aquest assumpto y ha de lluytar energicament y fer entendre á los que, preocupats ab la xarrameca política no fan esment de la propagació del mal, qu' ells hi tenen molta part de culpa y que pot venir lo dia en que 'l pahís 'ls hi exigeix estreta responsabilitat dels fets ocorreguts y

que no ha evitat en hora oportuna.

No nos estendrem mes per aquest camí de consideracions, que 'ns portaria molt lluny, potser massa, per tractar 'ho ja ab mes energia y més coneixement de causa que no ho fariam nosaltres l' article que publiquem en altre lloch, extret de *La Renaixensa* y que firma nostre bon amich en Pere Aldavert.

L' article de referència, viril y enèrgich con tots los que brollan de la ploma del citat escriptor es un verdader anatema contra 'ls que consenten la propagació de la cangrena social que tan terriblement nos amenaça y que vullga Deu no arribi 'l dia en que hagin deplorar ab llàgrims de sang sas conseqüències.

SECCIÓ POLÍTICA

Aquestos dies sembla que ha mogut un bon xich de rebombori una pregunta de un individu de la noblesa feta en lo saló de sessions del Senat, referent al efecte qu' havia fet en certes regions lo desprendiment del rey de Portugal, cedint a l' Estat la quinta part de sa llista civil.

La pregunta en qüestió si be es vritat que en boca de un senador monàrquich y *grande de España* es bastant curiosa, no val la pena per aixó de mourer tal saragata.

Fa temps que certa part de la noblesa espanyola, ja se sab lo que pot donar de si y no hi ha perque fer escarafalls de una intemperancia mes ó menos.

Al fi y al cap certs *grandes de España* ja veyem que 's portan a vegadas pitxor que alguns *chicos de la prensa*.

O sinó, que ho digui 'l celebrat escriptor P. Coloma y son llibre *Pequeñeces*.

Aflamencada y antipatriòtica molta part de la noblesa, va enfonsantse paulatinament en lo mes soberá despreci.

Per aixó es d' estranyar que 'n Cánovas hi dongués la importancia de considerar necessaria la seva presencia y la seva veu, quant va escorrer lo bulto al tractarse de la qüestió económica en las Cambras.

Y aixó que 'l pays dona mes importancia al arreglo de sa desditiçada Hisenda que no pas a la intemperancia de un noble enfadat per motius que res tenen que veurer ab la bona marxa de Espanya.

¡Mes que hi farem, si 'ls polítics de Madrit sols disfrutan ab petitas miserias y abandonan los grans assumptos que poden regenerar 'l pays!

Los presupuestos presentats pel govern conservador, han conseguit la ventajeta de realisar un miracle.

¡Y en aquestos temps d' escepticisme!

Ja recordarán nostres llegidors que al obrirse las Corts confessá en Cánovas que cada any lo déficit ha anat augmentantse ab 64 milions de pessetas.

Donchs ab tot y aixó, ab tot y no haver fet cap economia, en los presupuestos actuals no arriba 'l déficit a 7 milions de pessetas.

Es lo miracle dels pans y dels peixos.

Ab 5 pans y 5 peixos, Nostre Senyor va donar menjar a 5000 personas.

El eminente hombre de Estado, senyor Cánovas del Castillilo ha fet més encara. Ab en Concha Castañeda y en Cos Gayon per torná y ab una barra estupenda, ha enlluhernat á 20 milions d' espanyols de totes classes.

¿Y cridarán alguns encara contra la prestidigitació?

¿Podrían ferse d' altra manera actes tan hermosos y de tanta llimpessa, sense aquell sublim art de 'n Canonje.

Los anarquistas han fet altra vegada de las sevas á Barcelona.

Mes, per desgracia, ha sigut pitjor qu' altres vegadas.

Un mort y quatre ferits son las probas ben eloquents del resultat de ciertas prédicas.

Nos sembla impossible á nosaltres y creyem que á todas las personas sensatas, com se puguin permetrer la proclamació de ciertas teorías que portadas á la práctica constituheixen los delictes mes tremendos.

Fins avuy, en clubs y meetings los anarquistas han pogut predicar la destrucció de la societat, lo robo, la violencia, l' assassinat,

¡Qu' estrany que vingui un dia que quatre caps calents ho portin á la práctica!

¿Haurá arribat ja l' hora de que 'ls Guberns compreguin que es una ridiculés y un absurdo, permetrer aconsellar publicament lo robo y l' assassinat, essent penat per las lleys la perpetració d' aqueixos delictes?

¡Deu ho vullgui y toqui al cor de aquells que havent de dirigir al pays á la pau y al benestar, s' han acontentat protegint no més als de la colla.

Lo cap de colla del partit liberal senyor Sagasta, ha intentat altre vegada reunir als exministres del partit pera presentar un programa económic enfront del que no presenta 'l partit conservador.

Pero una vegada més ha tingut de deixarho corre.

Y tot per por de que en lloch de *programas económichs*, sortissen de la reunió *renyinas malgastadoras* de las foras liberals fussionistas.

¡Quin partit y quin cap de colla 'l senyor Sagasta!

Com aquelles figuretas de pessebre que un cop tot just s' aguantan, no és possible tocarlos á fi de que no cayguin fetas á trossos.

¿Y aquestos son los partits que turnan pacíficament en las esferas del poder?

¿Y tan *económichs* que no tenen programa per estalviarse feyna y disgustos, que no deixa de ser una economía.

¡Pobra Espanya! Com pots anar endevant si los partits principals no poden reunir-se gayre sovint per por de disoldrers com un bolado?

LOS BUTXINS ESPERAN FEINA

¿Era prevista la que farán demá?

Ja 'ns ho ha dit lo telégrafo: los butxins de Murcia, Madrid, Sevilla y Granada han de donar garrot á cuatro anarquistas. Lo que no dirá cap diari es la pena que 'ls tribunals han imposat als gobernadors civils, als quefes de policia y á tots los homes encarregats de la segure-

tat pública, per haver deixat dir arefa 9 mesos y ara 'n fá 21, lo mateix, exactament lo mateix, que aquells desdixats esvalotadors de Jerez feren lo mes passat. Y com te de dirse 'l castich imposat á cap autoritat desconeixedora dels seus debers, si als tribunals los hi consta que la tolerancia... altre nom li hauríam de donar.... de deixar fer las més horribles prédicas no venia dels governadors civils ni d' altres delegats de menor quantia, sino del mateix govern, que sabia perfectament lo desgarriment de cervells y de costums que desde fá tres anys al acostarse la primavera hi ha en totas las ciutats populosas de Espanya, y especialment en la població miserable que viu del treball de la terra allá á Andalusia?

De lo succehit á Jerez, que ab tan severa má castiga 'l govern, ell, ell mateix n' es la causa, en companyia dels altres governs progressistas que per no passar per poch liberals tambe deixavan garlar pels colzes als oradors del mes de Maig, sens perjudici de fer enjegar una descarga que deixés estesas per terra á dotsenas de personas ó de enviarne una vaporada á las inhospitalarias islas del Pacífich, com ho feu en Sagasta als últims anys de la *Gloriosa* ab més de deu y mes de dotse treballadors de Sant Andreu de Palomar y ab molts més d' altres pobles.

En Cánovas y en Sagasta, que ja son prou grans per saber quinas consecuencias portan certas prédicas, son en gran part responsables dels fets de Jerez. Sense la propaganda que s' ha vingut permetent á Catalunya. á las Vascongadas, á Valencia á Andalusia, no hauria vist aquella hermosa ciutat l' asquerós conclave de quatre butxins. Y Deu vulga que 'ls pobres soldats no 'ls hajan d' ajudar en sa tasca de segar existencias, que si de cas serán prou desgraciats aquells á qui 'ls toqui la trista missió d' enjegar las armas contra un paysá seu potser. No tornarán als brassos de sas mares ab la alegria dels demés: lo trist recort d' un fusellament los amargará tots los dias de sa vida,

Si repassessim la colecció del nostre diari podriam citar molts sуетos en que preveyam tot lo succehit, futejant de valent á las autoritats gubernativas, al hora que fent saludables reflexions á la classe obrera, desitjosos com estavan d' arrencarla del abim en que s' anava inadvertidament llensant. Los obrers se trovavan en las reunions seduhts per duas cosas: l' encís dels oradors que 'ls hi prometían lo que no 'ls hi

podían donar, ni la actual organisació del treball per tota Europa y 'l relatiu atrás industrial y agrícola d'Espanya consenten, y l' embabiecamment dels poders públichs, als que creyan sense foras pera resistir la més petita embestida.

Que no se 'n fien los obrers de la aparent torpesa dels governs, los deyam. Precisament per sa torpesa son de temer. L' home sensat que veu venir de lluny las cosas, y té una recta conciencia del deber, s' hipensa deu vegadas en donar un castich server, sobre tot si en la falta comesa hi té art ó part de culpa. Pero 'ls governants espanyols, estúpits en tot, ménos en fer correr la llengua, també son indiferents á que 's vessi una galleda de sanch més ó menos. Ni 'l remordiment los hi lleva una hora de son, ni per donar lo perdó si hi pensan un segón. Lo mateix afusellan á en Ferrandiz y á Vallés per una revolució que no arriba á tenir lloch, com indultan y pagan tots los atrasos del temps que s' estigueren al extranger, á militars que sis anys avans ó un mes després se sublevaren de debó y 's bateren contra las tropas lleals, Aixó ho havém vist fer á en Cánovas y á en Sagasta. Aixó s' ha fet á Espanya desde comensaments de sigle y se seguirá fent per tota una eternitat. Mentres quedin ben castigats los pobres 'soldats que de vegadas corran vuit dias sublevats sense que ells mateixos sápigán que n' estigan, ja n' hi ha prou. La revolta del regiment de Garellano ab en Villacampa y 'l darrer indult de 'n Cánovas nos ho diuhen pel clar. Aquells pobres pistolos haurán jemegat una colla d' anys á Ceuta y un cop indultats... tornémhi que no ha estat res; á comensar lo servey altra vegada, esperant un nou gefe que 'ls sublevi sense que ni ells se 'n adonin. Y 'ls emigrats, d' alferes per amunt, á cobrar tot d' un coll unas quantas dotsenas de mesadas y trobarse ab un reconet que may l' hauríam somniat.

Lo mateix passa ab los agitadors anarquistas y socialistas. S' han despatxat fins ara y es probable que 's despatxin al seu gust d' aquí endevant. Predicarán lo que voldrán... aconsellarán lo que 's vulgui, y no hi ha por de que las autoritats los hi surtin á la ventatja. Ja 's cuydarán ells de no trobarse al mitj dels cops quan siga la hora. En quant lo peix menut fugi del carril, hi há molts butxíns en vaga, un per cada Audiencia y molts centenars d' escabots de soldats que á la veu del gefe enjegarán las armas contra aquells á qui un consell de

guerra condempni.

¡Qué n' es de dolorós per nosaltres veure complerts nostres vaticinis tant al peu de la lletra! Tothom, ménos un govern espanyol, podria suposar lo succehit.

Las recriminacions y amenassas que se 'ns han dirigit per los agitadors d' ofici no 'ns han fet cap mal. Lo únich que 'ns dolia al llegir-las com altres diaris las ressenyavan era véurelas escoltadas per los desgarrats obrers y fins saber que las aplaudían ells mateixos. May al fer la condempnació de lo que 's deya en las tumultuosas reuniones que 's tingueren á vigílias de las duas darreras festas de Maig, nos guiá altre fi que 'l bé del mateix obrer y 'l del país general, que no es possible ressistexi tant furiosas embestidas com engendra la lluyta entre 'l capital y 'l treball, gracias á la complicitat dels governs.

Molt tranquils s' estarian los butxins á casa seva si nostres consells haguessen sigut atesos, y las autoritats no haguessen donat alas á la revolta.

Deu fassi que la sanch llensada á Jerez sia la darrera y que 'ls consells dela sana rahó s' imposin entre 'l poble, ja que no podem esperar la curació dels metjes encarregats de fer anar allargant á aquesta pobra Espanya. No saben receptar ni 's cuydan de vigilar los progressos del mal. Se refian de la amputació á que son molt més aficionats per la poca feina que dona y per la relativa seguretat del éxit. Forsa per ferla 'n tenen sempre. Murcia, las duas Castellas, Estremadura, Leon y tantas y tantas provincias espanyolas en quals capitals poden pasturar per los carrers los remats de bens, vomitarán tants de mils de soldats com sian necesaris pera apagar á tota hora qualsevol agitació que fassi temer al govern un cataclisme.

La época d' un cambi gros en la organisació social no es de molt arribada. Per donar la societat lo tremendo bot que significa 'l passar de la organisació feudal á las del sigles XVII y XVIII se necesitá tot lo poder del clero y una lluyta de cents anys entre 'ls reys y la noblesa. Per saltar del estat en que 's vivía al darrer ters del sigle passat á la manera com se viu avuy, se necessitaren molts anys y panys d' una preparació, de la que las revolucions del 91 al 93 foren sols una etapa, encara que la més sonada, potser no la més grossa.

Per organizar la societat de la manera com alguns homes de bona

fé suspiran y molts agitadors de malas entranyas predican, se té de passar molt y molt temps. Més hi contribuirán los grans pensadors en nits d'insomni, que no pas los crims comesos en nom de la reivindicació social; los grans avensos de la maquinaaria, que las lleys reguladoras del treball, sobre tot entre nosaltres que las lleys las fem constar sols á la *Gaceta* y no las traduhim may á la vida práctica.

Vindrà, qui ho dupte que vindrà una nova era més felissa pera la classe treballadora, víctima avuy, no dels industrials, sino de las bofetadas que á tort y á dret se donan á la industria. Vindrà, quan los obrers sian més instruits y, fugint dels agitadors de levita, s'entreuguin com mansos anyells pera que 'ls dirigeixin aquells dels seus companys més bons pares de familia; més destres en lo seu art ó que fassi més anys que serveixin en la mateixa casa. Vindrà quan lo clero, menos sectari per regla general d'una causa política que res te que veure ab la religió, recobri sobre l'obrer y 'l capitalista la influencia que avuy no te, per haverse distret de sa missió nobilíssima.

Los arreglos efimeros que 's fan ara després de molts mesos de miseria, á res conduheixen. Obligats per sos compromisos, cedeixen los amos avuy, ó s'entregan per fam los operaris un altre dia. Sabent qui presideix tals compostas sabréu quin resultat deuen de dar. Tals intermediaris no son més que 'l gitano que, ficantse en mitj d'un tracte á punt d'acabar, parteix la diferencia. Quan no un despreciable cacich de poble, es un pobre capitá de tropa ó de civils que carregat de bons intents, fa la pasterada.

¡Si n' es de fondo 'l mal! N' es tant de fondo, que desde l' assassinat, á Sans, de 'n Sol y Padrís al dels dos que moriren á mans dels amotinats de Jerez, hi ha una llarguíssima série de víctimes y una llarguíssssima série de cástichs horrenos.

Deu no 'ns deixi de sa má, ja que aquí 'ls governs nos empenyan al abisme cada dia més, y fem vots pera que no vejам cap altre crim comés l' ombra d'una bandera política ni social, ni cap més cástich com lo que 'l govern, que no ho sapigué prevenir, ha resolt fer contra 'ls que assaltaren la rica ciutat de Jerez de la Frontera.

Se diu que ab motiu de la condempna avuy hi te d'haver paros de tallers y fàbricas á Barcelona y altres poblacions del nostre pla. No 's farà cap be ab aixó als que á horas d'ara están casi á mans dels

butxins. La agitació de Catalunya la temen los governs, y molt, quan es política. Quan es social ¿perqué l' han de temer? Saben que aquí la classe mitja y la classe rica son molt numerosas y que aquestas no la secundarán pas. Viuen al cor d' una regió en que 'ls obrers del camp son uns anyellets, esgarriats deu per aquí, vuyt per allà, en las masías d' aquellas immensas planas de Castella, haventhi d' agrupats sols alguns centenars en las ciutats aquellsahont dihém més enrera que creix l' herba pels carrers. Que més... si 's troban en una capital en que 'l poble baixade la acera aixís que veu venir á un senyor, que més de quatre vegadas es més pobre que ell perque te d' esperar un cambi polítich per pagar sosdentes!

La agitació social á Madrid se 'ls presenta tant lleugera que ni 'n senten lo pes; no temen altres conflictes que 'ls que de tant en tant mouhen las cigarreras. ¿Cóm han de fer cas de qualsevol tarrabastada que ocurri á Barcelona?

Si aquesta vingués, creguin los que la produhissen que més aviat empitjorarien que aliviarían la sort dels que senten ja la fredor de la argolla. Moguin á compassió als que en cassos tals portan generosamente la veu del perdó, que á Barcelona no 'ls te de faltar qui 'ls secundi. Als odis dels uns, gracias á Deu no ha respost encara la vengansa dels altres, y aixó fa que 'l conflicte entre nosaltres tinga encara adop. Y si logressen un indult, que 'ls serveixi d' estímulo per aplacament de passions y no perque aquestas més s' encengan....

Entre mitj de tot vivim entre cristians y entre gent que sab agrair los favors que 's reben.

P. ALDAVERT.

COSTUMS DE LA TERRA

À MON ESTINAT AMICH LO JOVE POETA EN NARGÍS VERDAGUER Y CALLÍS

—Lo promés..... promés,
Roseta galana;
ja 'ns hem ensajat
cent y una vegada.....
ja hem dat compliment
al Rector y al Batlle,
y... aquí 'ns tens, entorn
de la teva casa:
los uns pe'l llindar
trempant la guitarra,
los altres per l' era

ballant la sardana,
qui fa tomballons,
qui al parral s' embranca
qui truca á la porta,
qui 'l cistell enlayra;
cada hù fa la seva,
tothom mou gatzara.
y jalsa que es dia
que axó es vida gratal...
Y tu, pubilleta
del Mas de la Plana,

¿sota'l blanch coixí
encar'tens les ánsies?....

—¡Poneella d' abril!....

—¡Roseta galana!....

—¡Surt al finastral
que arriba la Pascua!....

—Jovent escullit,
de *Pals* y *Samària*,
ab cants y musiques
venim á alegrarte.
Portém floviòls,
panderos, guitarres....
l'humor y 'l bon temps
pintats á la cara.
D' ayre ampurdanés
serán les tonades,
lo dictat senzill,
com la nostra casta.

—Poncella d'abril!....

—Roseta galana!....

—¿*Cantarem, oh si,*
los Goigs de la Pascua?

.....

—Nina dels ulls blaus
y cella endeurada,
no cal dirte'l nom
dels *bons carmellayres*.

Lo qui va al devant
no es hereu escampa....
te bosch y vinyars
á llargues vessanes;
avuy du'l *cistell*
al cim d' una canya,
tot guarnit de flors
y cintes y gales;
be'l conxerás
á primera ullada....
Lo qu' es d' enginyoses
com tu.... ¡no n'hi ha gayres!

—¡Poncella d'abril!....

—¡Roseta galana!....

—¡Bé prou que ho sabém
qui't té cor-robada!....

—¡Amunt va'l *cistell*!....

—¡Ja á tos vidres guayta!....

—Moreta gentil,
quelcom dexhi caure,

que á punta de sol
no estém per cantades;
l' Agnès de l' *hostal*,
ben endenxinada,
ja 'ns tindrà amanit
tot lo que pactarem:
payelles al foch,
la taula parada
y ab *la del recó*
á punt d' aixetarla
(que sol fe'un xarrich
d' aquell que no taca!....)

—¡Poncella d'abril!....

—¡Roseta galana!....

—¡Es un cop á l' any!....

¡Abocá'hi la falda!....

—Apunt de les deu,
caputxa endressada....
ramell á la má

y de dret á *plassa*
T'hi espera un fadri
pe'l *cap de sardana*;
¡y quins giravols!....
¡y quin puntejarla!....

—¡Poncella d'abril!....

—¡Roseta galana!....

—Ditxós serà aquell
que ab tú farà *dansa*!....

—Adeu, pom de flors
d' aquesta encontrada,
la del cossot prim,
la del pas de guatlla;
fins l' altre any que vé,
si no ets maridada;
massa que ho serás,
tortoreta guapa,
que ahí el bon *Rector*
parlava ab ton pare....
¡y qui du 'l *cistell*
somreya á dos passes!....

—¡Poncella d' abril!....

—¡Roseta galana!....

—¡Adeu, lo cor dols!....

—¡Ja 'ns veurém á balles!....

RAMON MASIFERN.

CONSISTORI DELS JOCHS FLORALS DE BARCELONA

CARTELL EXTRAORDINARI

Després de la convocatoria escrita y publicada per aquest Consistori,

han sigut oferts pera adjudicarse en la festa dels Jochs Florals del Maig vinent, los següents

PREMIS

Un objecte d' art, que ofereix la Excm. Diputació de Tarragona, á la millor monografia sobre un fet històrich de la Edat Mitja relatiu á Tarragona.

Un brot de violer de plata, ofrena de la Excm. Diputació de Lleyda que deurá adjudicarse á la millor «Memoria sobre las ventatjas polítich-económicas del ferro-carril del Noguera-Pallaresa.»

Cuatrecentas pessetas ó un objecte d' art, d' aquest valor, á elecció del autor que resulti premiat, ofrena del Excm. Ajuntament de Reus, á la millor descripció en vers ó en prosa d' un fet gloriós de Catalunya relacionat ab la ciutat de Reus.

Un objecte d' art, que ofereix lo Centre Catalá de Madrid al autor de la millor novela inédita de costums catalanas.

Un exemplar en dos volúms del Album de la Secció Arqueològica de la Exposició Universal d' aquesta ciutat de 1888, ofrena de la Associació Artístich-Arqueològica barcelonina al autor de la millor monografia històrica ó artística d' un monument de Catalunya.

A eixos premis son extensivas las prescripcions accompanyatorias del esmentat cartell.

Barcelona 30 de Janer de 1892.—*Lo President*, RAMÓN PICÓ Y CAMPAMAR.—*Lo Secretari*, ERNEST MOLINÉ Y BRASÉS.

NOVAS

Avuy obrirá de nou sas portas al públich lo Teatro Principal, actuant'hi la companyía de sarsuela que treballava en lo Teatro Cervantes, notablement aumentada.

Se diu que algunas societats recreativas tractan de celebrar balls de trajos en la vinent temporada de carnaval.

La important associació Foment Mercantil, Industrial y Agrícola, está fent actius treballs pera trasladarse del local que ocupa actualment en la plassa Major, á altre que reuneixi mes condicions d' esbarjo y proporcioni mes comoditats als socis.

En lo tren exprés de Madrid passá per aquesta ciutat en direcció á Barcelona lo pas-sat dimars lo nou Gobernador Civil de la Provincia, Excm. Sr. D. Nicoláu de Ojesto Diaz.

Sortiren á la estació pera saludarlo l' alcalde D. Joan Vivé y Salvá, l' Iltre. Jutge de primera instancia D. Emili J. Perez Martín, lo registrador de la propietat D. Salvador Vila, y altres personas de representació en aquesta ciutat.

S'ha publicat lo n.º 17 del *Boletín de la Sociedad de Invalide- y Fomento de la industria de Sabadell*, corresponent al dia 1.º dels corrents.

Segons l' estudi demostratiu que 's publica en lo mateix, durant l' any anterior se han repartit 11.000 pessetas á 51 inválits. La Societat contava en 1.º de Janer del corrent any ab un capital de 62.783'55 pessetas, inclosos los beneficis del últim semestre que ascendiren á 187'11 pesetas.

Lo passat dimars á dos cuarts de vuyt del vespre, una má criminal colocá una bomba explosiva en la plassa Real de Barcelona, causant, á mes del conseqüent susto y alarma, un mort y quatre ferits de gravetat.

Aquests son los resultats de permetrer certas manifestacions poch dignes de pobles cults, com també son la funesta consecuencia de las prédicas qu' en clubs y tabernas, fa temps se consentan y ahont se exalta ab paraulas grolleras y desenfrenadas als ignorants que, encegatats per falsas teorías, no venhen que 'ls que 'ls predican l' extermini dels burgesos, son los primers en ser'ho. Aquets qu' en nom de la humanitat predican la mort y la desolació, no han treballat may. Per aixó buscan lo modo de viure sense doblegar l' esquena, y lo pitjor de tot, es que trobin tontos que 'ls mantinguin. Infelissos que pagan sos propis crims ab sos quartos y mantenen á cos de rey á los que 'ls conduheixen per lo camí del patíbul.

¡Desgraciats!

"En lo saló d' espectacles del *Ateneu Sabadellés*, tindrà lloch un extraordinari ball á las 5 d' aquesta tarde estant contractada, per la part instrumental, la reputada orquesta *Escalas de Barcelona*.

No duptem que 'ls filarmonichs de dita societat assistiran á saborejar las armonias de dita orquesta que tocará lo bo y millor de son vast repertori."

Lo prop-vinent dimecres de 7 á 12 del matí se celebrarán en lo altar del Santíssim Sagrament de la parroquia de la Purissima Concepció, missas pera 'l bé de l' ánima de la que fou D.ª Gertrudis Gorina y Pons, esposa de nostre bon amich y company D. Antoni Cirera y Campdepadrós.

La Real Academia de "Medicina y Cirurgia" de Barcelona ha premiat ab menció honorífica lo treball de nostre distingit compatrici D. Pere Puig y Sardá, titulat *La topografia médica de Sabadell*.

Felicitem al autor per tan meritoria distinció.

De nostre estimat company "La Renaixensa."

"Pel quefe de vigilancia don Daniel Freixa y l' inspector senyor Ibáñez, foren ocupadas ahir matí en la Caixa de Préstams situada en la casa número 20 del carrer Nou de la Rambla, de 40 á 50 pessas de roba de llana de varis colors, que 's suposan procedentats d' un robo efectuat en la matinada del dia 6 del actual á un carreter que las portava en son carro en los voltants de Tarrassa.

Han sigut detinguts un subjecte que 's presentá ab mostra de ditas pessas en la saseria del senyor Bosch y Labrás y l' amo de la esmentada Caixa de Préstams."

Esta próxim á estrenarse en lo Teatro de Novetats de Barcelona lo drama d' espectacle *La Sirena* degut á la ploma del reputat escriptor D. Joseph Pin y Soler.

En l' Ateneo Sabadellés se celebrán balls de máscaras *públichs* duran los días 20, 25, 27, y 29 dels corrents.

En dits días se suprimirán las classes que de nit se donan en dit Ateneo.

A darrera hora y quart ja teniam lo present número compost, hem rebut un oportuñissim article de nostre estimat coloborador don Sebastiá Farnés, que sentim la falta d' espay y temps pera publicarlo.

Ho farém en lo número próxim.

Nostre estimat company "La Veu de Catalunya," ha reproduhit en un darrer nombre la carta-article titulat "La llengua catalana y 'l Gremi de Fabricants," firmat per lo Sr. C. y que fem públich pera un coneixement agrahtntli al colega la distinció que li ha merescut lo mentat article.

Diu nostre estimat colega *El Cliche*:

Se 'ns assegura que una importantissima coneguda casa de Bradfort, acaba de adquirir ó arrendar uns terrenos en las aforas de Barcelona pera instalar'hi una industria de gran trascendencia y que ha de reportar grans beneficis á nostres industrials.

Pera la cual té demanadas algunas máquinas Selfactinas que juntas reuneixen la respectable suma de 20 mil puas pera la filatura d' estam, com també las máquinas corresponents é indispensables pera 'l pentinat.

També en lo projecte entra l' establiment de una secció de teixits en articles pera senyoras.

Celebrém tan satisfactoria noticia, que 'ns apressurém á posar en coneixement de tots los industrials que tan directament deu interessarlos, pera son govern y conveniencia.

L' alcalde de Barcelona senyor Porcar y Tió ha rebut una afectuosa carta de don Ramón de Soriano, molt conegut per sas aficions artísticas y arqueológicas, incluhintli una relació de molts documents referents á successos memorables de la historia de Catalunya, los quals ha pogut reunir metódicament després de perseverants esforços. Lo senyor Soriano 'ls cedeix al Ajuntament d' aquella ciutat ab destí al Museu de la Historia.

Ha sigut nombrat tresorer del "Centre Catalanista" de Olot, D. Joseph M.^a Boril y Secretari D. Francisco Ysamat.

Ha sigut condecorat ab l' Ardiaconat del Capítol de la Seu de Barcelona lo M. Il·ltre. Sr. Canonge, D. Bonaventura Ribas.

‘Ns alegrám de la nova dignitat del distingit capitular. Lo Sr. Ribas te mérits molt excel·lents devant de las lletras catalanas, que acaban de fer lluhir sas virtuts de zelós eclesiástich. Sos estudis sobre Sant Ramon de Penyafort son molt apreciats de quants se gaudeixen de nostras glorias históricas, per anar depurant, ab un bon é imparcial criteri, la veritat que conté.

La Il·lustració Catalana, en son número últim, porta un alt relleu del jove escultor olotí, Celestí Devesa, representant al eminent juriconsult y escriptor catalá, Joan Pere Fontanella, ergull de Olot y honra de Catalunya. Pe'l Desembre del any passat fou col·locat aquest ab relleu en lo “Centre Fontanella”, de Olot, havent concorregut totas las autoritats á la festa, tributada á la memoria de aquell il·lustre patrici, que nasqué l' any 1576 en dita vila, y morí en 1680, á Perpinyá, als 104 anys d' edat, després de una vida consagrada tota á las lletras y á la patria.

Dijous, 4 del corrent, aniversari de la gloriosa batalla de Tetuan, los 25 ó 30 voluntaris cataláns que á Barcelona restan d'aquell estol de valents que en la guerra d' Africa enaltiren lo nom de Catalunya, assistiren, d' uniforme, á la missa de dol que en sufragi dels companys morts celebrá en la capella del Sant Crist de Lepanto, en la Catedral, l' Ilustre. Dr. Casas, canonge Degá. Acabada la missa 's dirigiren los voluntaris a Park, per desfilar davant de la estatua del general Prim.

En la Assamblea general de la Cambra Agrícola de Tarragona, celebrada 'l passat diumenge, hi despuntá, segons refereix lo corresponsal que en aquella ciutat té *La Renaixensa*, la nota següent: Un dels que feu ús de lo paraula, digué: *permetéume que parli en catalá, perquè estich tan enamorat de la nostra hermosa llengua, qae si en aquest solemne acte me valgués d' una altra parla, creuria ferli una gran ofensa.*

Aprenghin aquells dels nostres compatricis que no 's decideixen encara á trencar la rutina de usar pera 'ls actes públichs la llengua castellana.

Lo criteri del soci de la Cambra Agrícola de Tarragona es molt recomanable y digne d' aplauso.

La Associació Artístich-Arqueològica Barcelonina, ha obert un concurs per premiar ab 500 pessetas y 'l títol de soci honorarde la Corporació, al autor del mellor treball sobre arqueologia referent á qualsevol regió espanyola. Hi haurá accéssit consistent en un álbun de la Secció Arqueològica de la Exposició Universal d'aquesta ciutat y lo títol de soci honorari de dita Societat. Fins al 30 de Desembre hi ha temps de presentarho al Secretari de la Corporació. Lo treball premiat deurá ésser publicat dintre 'l terme de dos anys, comptant desde la fetxa de la adjudicació del premi, entregant deu exemplars de la obra á la Associació. Si l' autor no publicués la obra, dita Societat podrà publicarla per una sola vegada. 'L 8 de Desembre d' aquest any tindrà lloch la apertura dels plechs que contingan los noms dels autors premiats.

En una correspondencia d' aquesta ciutat que publica *La Renaixensa* de Barcelona, fetxada al dia 11 del corrent, hi troban lo següent retall:

"Se parla molt d' un *timó* verificat per una persona que ocupa un alt lloch en la Casa gran y perpretat contra una corporació religiosa d' aquesta ciutat. Si 'l fet es tal com s' explica y comenta, es mereixedor de las més graves censuras y fins fora convenient que n' haguéssim la autoritat superior de la província perquè s' enterés fins á quin punt arriba la escrupulositat d' algun d' aquells á qui 'ls hi está confiada la seva representació. De totas maneras procuraré enterarme, y de resultar cert prometo fer llum sobre aquest assumpto."

També hem sentit dir alguna cosa sobre l' assumpto que suposem se deu referir lo corresponsal de *La Renaixensa* pero tal com s' explica resulta tan grave y asquerós lo fet suposat que per aquest motiu nos hem ressitit á donar'hi crèdit. Però tota vegada que 'l corresponsal aludit prenent fer llum sobre 'l assumpto, per la nostra part també procuraré enterarnos pera posar las cosas en clar y coneixement del públich.

ANUNCIS PARTICULARS

Dolor de caixals y dents per fort que sia se calma al moment aplicanti el **Odontálgico Kent**.

Pera la adquisició de tan benéfich remey dirigir-se á la casa importadora, qu' es la de D. Salvador Banús, droguista, establert en Barcelona, carrer de Jaume I.—**UNA pesseta 'l pot.**

Motor á gas en venta Forsa de dos caballs.—Sistema Otto.—Vertical y de cremallera. — Rahò en la Imprempta d' aquest periódich.

OBRA NOVA

L' HOSTAL DE LA BONICA

QUADRET DE COSTUMS, EN UN ACTE Y EN PROSA

ORIGINAL DE

VÍCTOR BROSÀ Y SANCERMAN

Estrenat ab éxit en lo Teatre de Novedats de Barcelona.

*Se ven al preu d' **UNA** pesseta.*